

RR-0240

Third Year B. A. Examination
March / April – 2010
Home Science : Paper - VI
(Communication & Extension Teaching)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 45

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="T. Y. B. A."/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Home Science - 6"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="0"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="Nil"/>
Student's Signature	

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૧૦
- (૧) તાલીમ શિબિરના સોપાનો લખો.
- (૨) સંદેશા વ્યવહારની વ્યાખ્યા લખો.
- (૩) શૈક્ષણિક સાધનોની વ્યાખ્યા લખો.
- (૪) વિસ્તરણ શિક્ષણની કોઈ પણ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (૫) કુટુંબ કલ્યાણ અંગેના કોઈ પણ બે વિસ્તરણ કાર્યક્રમોનાં નામ લખો.
- ૨ વિસ્તરણ પદ્ધતિ તરીકે રમતનું મૂલ્ય ચર્ચો અને તેનો ઉપયોગ કરતી વખતે ૧૦
કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખશો ? જણાવો.
- અથવા**
- ૨ વિસ્તરણ શિક્ષણ પ્રક્રિયા ઔપચારિક શિક્ષણ પ્રક્રિયાથી કઈ દૃષ્ટિએ અલગ છે ૧૦
તે સમજાવો. વિસ્તરણ શિક્ષણના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- ૩ (અ) “એકવીસમી સદી એ સંદેશા વ્યવહારનો યુગ છે.” સમજાવો. ૫
(બ) સંદેશા વ્યવહાર સાથે સંબંધિત તત્ત્વો જણાવો. ૫
- અથવા**
- ૩ (અ) વિસ્તરણ શિક્ષણના માર્ગો જણાવો. ૫
(બ) વિસ્તરણ કાર્યક્રમ માટે સ્થિતિનો અભ્યાસ કરવાની અને ધ્યેયો નક્કી ૫
કરવાની પ્રક્રિયા સમજાવો.

- ૪ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) ૧૫
- (૧) કૃષિ પ્રદર્શન અને કિસાનમેળાનું મહત્ત્વ
  - (૨) રેડિયો વક્તવ્યનું સ્વરૂપ
  - (૩) ગ્રામસેવિકા માટે નોકરી અંતર્ગત તાલીમનું મહત્ત્વ અને તેનું સ્વરૂપ
  - (૪) સંદેશા વ્યવહારના માધ્યમોનું વર્ગીકરણ
  - (૫) મુલાકાત પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ
  - (૬) વિસ્તરણ શૈક્ષણિક પદ્ધતિની પસંદગીને અસર કરતાં પરિબળો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction No. 1 of Page No. 1.

- 1 Give short answers to the following questions : 10
    - (i) Write stages of training camp.
    - (ii) Give definition of communication.
    - (iii) Define educational aids.
    - (iv) State any two characteristics of extension education.
    - (v) Write names of any two extension programmes about family welfare.

  - 2 Discuss value of play as an extension method. Which points will you consider while using it as an extension method ? 10
- OR**
- 2 In which manner the extension teaching process differs from formal teaching process? Explain. Write principles of extension education. 10

  - 3 (a) "Twenty first century is the era of communication". Explain. 5
  - (b) Mention elements related to the communication. 5
- OR**
- 3 (a) Write approaches of extension education. 5
  - (b) Explain the process of studying the situation and determining objectives for extension programme. 5

  - 4 Write short notes (anay three) 15
    - (i) Importance of agriculture exhibition and farmer's fair
    - (ii) Form of radio talk
    - (iii) Importane and form of inservice training for Gram Sevika
    - (iv) Classification of channels of communication
    - (v) Advantages and limitations of visit method
    - (vi) Factors affecting selection of extension teaching methods.